

Cuprins

CAPITOLUL 1. Apariția și evoluția instituției publice de statistică în România	11
1.1. Apariția și evoluția statisticii	11
1.2. Primii germeni ai statisticii oficiale din România	17
1.3. Organizarea sistemului statistic în România	22
1.4. Școala și învățământul statistic în România	25
1.5. Câteva lucrări statistice mai semnificative	26
1.6. Reflectarea statisticii prin mijloace scrise și vorbite	29
1.7. Statistica oficială românească pe plan internațional	30
CAPITOLUL 2. Sistemul conturilor naționale (SCN), instrument de măsurare și analiză macroeconomică	33
2.1. Noțiuni introductive	33
2.1.1. Macroeconomia și microeconomia	34
2.1.2. Elementele specifice macroeconomiei	34
2.2. Apariția, evoluția și definirea Sistemului Conturilor Naționale (SCN)	35
2.2.1. Istoricul Sistemului Conturilor Naționale	37
2.2.2. Originea Sistemului Conturilor Naționale	38
2.2.3. Trăsăturile și rolul SCN – 1993	41
2.3. Funcțiile și obiectul de cercetare al Sistemului Conturilor Naționale	42
2.4. Principiile Sistemului Conturilor Naționale	44
2.4.1. Principiul partidei duble	44
2.4.2. Principiul continuității activității.....	47
2.4.3. Principiul interdependenței exercițiilor.....	47
2.4.4. Principiul permanenței metodelor	48
2.4.5. Principiul necompensării.....	48
2.4.6. Principiul entității.....	49
2.4.7. Principiul cuantificării monetare.....	49
2.4.8. Principiul costului istoric	50
2.4.9. Principiul prudenței.....	51
2.4.10. Principiul intangibilității bilanțului de deschidere	51
2.5. Procedeele metodei contabilității naționale (SCN)	52
2.5.1. Procedee comune tuturor științelor	52
2.5.2. Procedee proprii contabilității	54
2.5.3. Procedee proprii statisticii.....	55

CAPITOLUL 3. Baze teoretice în măsurarea rezultatelor activității economice	57
3.1. Circuitele economice și componentele lor	57
3.2. Componentele circuitului economic	58
3.3. Modelele de prezentare a circuitului de ansamblu al economiei naționale	62
3.3.1. Prezentarea circuitului sub formă grafică	63
3.3.2. Prezentarea circuitului sub formă de ecuații	65
3.3.3. Prezentarea circuitului prin intermediul conturilor	65
3.3.4. Prezentarea circuitului sub formă matriceală.....	66
3.3.5. Locul statului în circuitul economic.....	67
3.3.6. Locul străinătății în circuitul economic.....	67
3.4. Sectoarele instituționale utilizate în Sistemul Conturilor Naționale	68
3.4.1. Societăți și cvasisocietăți nefinanciare.....	69
3.4.2. Instituții financiare	70
3.4.3. Societăți de asigurare	70
3.4.4. Administrația publică.....	70
3.4.5. Administrația privată.....	71
3.4.6. Gospodăriile populației	71
3.4.7. Restul lumii	72
3.5. Gruparea sectoarelor instituționale în SCN 1993	73
3.5.1. Sectorul „Corporații nefinanciare” (S11).....	74
3.5.2. Sectorul „Corporații financiare” (S12).....	76
3.5.3. Sectorul stat (S13)	76
3.5.4. Sectorul „Gospodăriile populației”	77
3.5.5. Sectorul „Instituții nonprofit”, ce servește sectorul „Gospodăriile populației” (S15).....	77
3.5.6. Sectorul „Restul lumii” (S2)	77
3.6. Agregarea activităților economice în SCN	77
3.7. Conturi de activitate ale subiectelor economice	79
3.7.1. Prezentarea tranzacțiilor legate de activitățile economice ale unei firme.....	79
3.7.2. Prezentarea tranzacțiilor legate de activitatea unei gospodării (menaj privat)	84
3.7.3. Prezentarea tranzacțiilor legate de activitatea unei instituții publice (menaj public)	86
3.8. Conturi ale sectoarelor	88
3.8.1. Conturile de producție ale sectoarelor.....	89
3.8.2. Conturile de venituri ale sectoarelor	91
3.8.3. Conturile de modificare a patrimoniului sectoarelor	93

3.9. Conturile macroeconomice.....	93
3.9.1. Delimitări și principii de bază.....	93
3.9.2. Activitatea de producție în SCN.....	94
3.9.3. Producția intermediară și producția finală.....	95
3.9.4. Consumul final, investițiile și amortizarea.....	97
3.9.5. Conceptul „intern” și conceptul „național”.....	98
3.9.6. Problema privind evaluarea.....	98
3.10. Conținutul conturilor macroeconomice.....	99
CAPITOLUL 4. Indicatorii de măsurare și analiză a rezultatelor la nivel macroeconomic.....	103
4.1. Terminologie, concepte, definiții, indicatori.....	103
4.2. Calculul principalelor agregate de rezultate.....	108
4.2.1. Produsul Intern Brut (PIB).....	108
4.2.2. Produs Național Brut (PNB).....	116
4.2.3. Produsul Intern Net (PIN).....	117
4.2.4. Produsul Național Net (PNN).....	118
4.2.5. Venitul Național (VN).....	118
4.2.6. Venitul Personal (VP).....	119
4.2.7. Venitul Personal Disponibil al Gospodăriilor (VPD).....	119
4.2.8. Calculul Venitului Național Brut (VNB).....	120
4.2.8.1. Trecerea de la PIB la VNB.....	120
4.2.8.2. Caracteristici ale noului sistem de colectare a datelor pentru Balanța de plăți.....	121
4.2.8.3. Trecerea de la Balanța de plăți la indicatorii conturilor naționale.....	125
4.3. Calculul agregatelor în Sistemul Producției Materiale – SPM.....	136
4.4. Utilizarea indicatorilor macroeconomici în analize comparative.....	139
4.4.1. Determinarea indicatorilor macroeconomici la paritatea puterii de cumpărare (PPC).....	139
4.4.2. Programul de Comparare Europeană (PCE).....	144
4.4.3. Programul de Comparare Internațională (PCI).....	145
4.4.4. Procedee de comparare a indicatorilor.....	147
4.4.5. PPC – Paritatea puterii de cumpărare în condițiile extinderii UE.....	152
4.4.6. Dinamica indicatorilor macroeconomici.....	153
4.5. Exprimarea în prețuri comparabile. Măsurarea inflației. Deflatarea indicatorilor economici.....	155
4.5.1. Noțiuni generale.....	155
4.5.2. Deflatarea pentru stabilirea agregatelor în expresie reală și principalii indici de preț utilizați.....	169

4.5.3. Alți indici de preț pentru măsurarea inflației	174
---	-----

CAPITOLUL 5. Conturile trimestriale și ale sectoarelor instituționale	191
5.1. Scurtă prezentare a C.N.T.....	191
5.2. Avantajele folosirii conturilor naționale trimestriale	195
5.3. Sursele de date pentru calculul PIB Trimestrial.....	196
5.4. Metode utilizate pentru calculul indicatorilor.....	201
5.4.1 Metoda de producție a PIBT	201
5.4.2 Metoda cheltuielilor a PIBT	203
5.5. Conturile sectoarelor instituționale în România	207
5.6. Exprimarea conturilor naționale în prețuri comparabile	214
5.7. Indicatori statistici pe termen scurt.....	224
5.7.1. Introducere	224
5.7.2. Sistemul EUROSTAT de indicatori și indicatorilor pe termen scurt	225
5.7.3. Indicatorii pe termen scurt ai Băncii Mondiale.....	229

CAPITOLUL 6. Conturile regionale.....	233
6.1. Cadrul general.....	233
6.1.1. Teritoriul regional	233
6.1.2. Tipurile de unități instituționale	234
6.2. Metode de regionalizare	236
6.3. Principalele agregate pe ramuri de activitate.....	237
6.4. Metode statistice pentru regionalizarea PIB	240
6.5. Conținutul operațiunilor din conturile naționale regionale	241
6.5.1. Contul de alocare a veniturilor primare ale gospodăriilor populației.....	241
6.5.2. Contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor populației.....	244
6.6. Metodologia de elaborare a conturilor regionale în România	247
6.6.1. Estimarea agregatelor regionale pe ramuri de activitate; calculul PIB regional.....	248
6.6.2. Conturile regionale ale sectorului instituțional „Gospodăriile populației“	249
6.6.2.1. Regionalizarea contului de alocare a veniturilor primare	250
6.6.2.2. Regionalizarea contului de distribuire secundară a veniturilor	250

CAPITOLUL 7. Populația și forța de muncă.....	253
7.1. Aspecte generale	253
7.2. Populația totală	254

CAPITOLUL 8. Utilizări ale indicatorilor macro în analizele economice	299
8.1. Evaluarea nivelului de trai în România	299
8.1.1. Metode și tehnici de evaluare a sărăciei.....	299
8.1.1.1. Abordări conceptuale și metodologice.....	299
8.1.1.2. Măsurarea sărăciei.....	305
8.1.1.3. Indicatori ai sărăciei	318
8.1.1.4. Analiza sărăciei	325
8.1.1.5. Probleme ale comparațiilor internaționale ale sărăciei	333
8.1.2. Statistica nivelului de trai și a calității vieții	337
8.1.2.1. Raportul dezvoltării umane	337
8.1.2.2. Identificarea țărilor catalogate ca de primă prioritate/prioritate crescută în îndeplinirea obiectivelor mileniului (Top Priority Countries/High Priority Countries).....	345
8.1.2.3. Handbook on Social Indicators – United Nations, New York 1989	347
8.1.3. Ancheta statistică asupra condițiilor de viață.....	351
8.2. Determinarea și analiza principalelor proporții și corelații macroeconomice	365
8.2.1. Principalele variabile macroeconomice și corelații dintre acestea.....	365
8.2.2. Corelația dintre ritmul de creștere a PIB și rata șomajului	365
8.2.3. Corelația dintre rata inflației și rata șomajului.....	367
8.2.4. Corelația dintre ritmul de creștere a PIB și rata inflației.....	368
8.2.5. Corelațiile de bază ale creșterii economice	369
8.2.6. Interconexiuni între indicatorii balanței de plăți externe și agregatele macroeconomice de rezultate	376
8.2.7. Corelații monetare	381
8.2.7.1. Principalele conexiuni ce se stabilesc între sursele de date monetar-bancare	381
8.2.7.2. Bilanțul băncii centrale	382
8.2.7.3. Bilanțul agregat al băncilor comerciale.....	385
8.2.7.4. Situația monetară.....	386
8.2.7.5. Conexiunea între situația monetară consolidată (SMC) și balanța de plăți (BP).....	389
8.2.7.6. Principalele corelații dintre agregatele monetare.....	390
CAPITOLUL 9. Metodologia de estimare a economiei neobservate în conturile naționale din România.....	393

9.1. Definirea economiei neobservate	393
9.2. Identificarea economiei neobservate în România	396
9.3. Ajustările de non-exhaustivitate pentru Societățile nefinanciare. 397	
9.3.1. Estimarea muncii „la negru”	397
9.3.2. Estimarea fraudei TVA	399
9.4. Ajustările de non-exhaustivitate pentru gospodăriile populației .399	
CAPITOLUL 10. Sistemul intrări-ieșiri, instrument de calcul și analiză macroeconomică	403
10.1. Aspecte conceptuale	403
10.2. Ramura economică în alcătuirea sistemului intrări-ieșiri.....	405
10.2.1. Agregarea ramurilor	405
10.2.2. Ramura de activitate.....	407
10.2.3. Clasificarea ramurilor de activitate	408
10.3. Alcătuirea sistemului intrări-ieșiri	409
10.3.1. Considerații generale.....	409
10.3.2. Tabelele resurselor și utilizărilor.....	416
10.3.3. Tabelele intrări – ieșiri simetrice	430
10.4. Conținutul sistemului intrări-ieșiri.....	435
10.5. Utilizarea tabelului intrări – ieșiri în analiza macroeconomică..	444
CAPITOLUL 11. Avuția națională – potențial al dezvoltării economico-sociale	449
11.1. Componentele avuției naționale.....	449
11.2. Indicatorii avuției naționale acumulate	452
11.2.1. Indicatorii capitalului fix.....	452
11.2.2. Indicatorii stocurilor de materiale	456
11.2.3. Indicatorii altor elemente ale avuției naționale acumulate.....	457
11.3. Indicatorii resurselor naturale.....	458
11.3.1. Indicatorii fondului funciar	458
11.3.2. Indicatorii resurselor minerale	459
11.4. Indicatorii resurselor spirituale	460
11.5. Indicatorii mediului înconjurător.....	462
11.6. Investițiile străine directe ca parte acumulată a avuției naționale	464
11.6.1. Metodologia și organizarea cercetării statistice	465
11.6.2. Rezultatele cercetării statistice	470
11.7. Metodologia de calcul al indicelui prețurilor de consum (IPC)	474